

Cefnogi diwydiant bwyd a diod cynaliadwy yng Nghymru

Gweledigaeth strategol Llywodraeth Cymru yw adeiladu diwydiant bwyd a diod Cymreig cryf a bywiog gyda chadwyni cyflenwi cynaliadwy sydd ag enw da byd-eang am ragoriaeth ac sydd ag un o'r cadwyni cyflenwi mwyaf amgylcheddol a chymdeithasol gyfrifol yn y Byd.

49%

o ddefnyddwyr wedi prynu mwy o gynnyrch tymhorol

34%

dewisodd frandiau sydd ag arferion amgylcheddol gynaliadwy

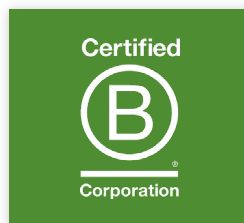
1 o bob 3

defnyddiwr wedi rhoi'r gorau i brynu rhai brandiau neu gynhyrchion oherwydd bod ganddyn nhw bryderon ynglŷn â'u moeseg neu gynaliadwyedd

Aarolwg gan Deloitte yn y 12 mis hyd at fis Mawrth 2021

Mae'r uchelgais hon yn adlewyrchu'r brys a'r ymrwymiad a fynegwyd gan Lywodraeth Cymru i fynd i'r afael â Newid yn yr Hinsawdd ac ymateb i ffocws cynyddol gan ddefnyddwyr i brynu cynhyrchion sydd â'r effaith amgylcheddol leiaf posibl ac a gynhyrchir yn foesebol o gadwyni cyflenwi cynaliadwy. Canfu arolwg gan Deloitte yn y 12 mis hyd at fis Mawrth 2021, fod 49% o ddefnyddwyr wedi prynu mwy o gynnyrch tymhorol, dewisodd 34% frandiau sydd ag arferion amgylcheddol gynaliadwy, a honnodd bron i un o bob tri defnyddiwr eu bod wedi rhoi'r gorau i brynu rhai brandiau neu gynhyrchion oherwydd bod ganddyn nhw bryderon ynglŷn â'u moeseg neu gynaliadwyedd.

Mae'n edrych yn debygol yn y tymor hir mai'r manwerthwyr a'r gwneuthurwyr hynny sy'n gallu dangos cyfrifoldeb busnes trwy welliannau cynaliadwy sy'n blaenoriaethu gwerthoedd amgylcheddol, cymdeithasol, iechyd ac ansawdd fydd yn cael eu ffafrio fwyaf gan ddefnyddwyr. Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r siwrnai gynaliadwy i fusnesau cyfrifol yn y diwydiant bwyd a diod yng Nghymru. Cefnogir hyn trwy nifer o fentrau cynaliadwyedd presennol a newydd:

Grant achredu B-Corp: Mae [B-Corp](#) yn cael ei ystyried yn safon aur ryngwladol ar gyfer cynaliadwyedd. Bydd y fenter hon yn ad-dalu hyd at 100% o ffioedd y flwyddyn gyntaf. Mae ceisiadau ar agor nawr i gael achrediad rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2023. I gael copi o'r ffurflen gais, cysylltwch â FoodBIS@gov.wales

Cronfa Her Ddatgarboneiddio a Covid: Nod y fenter hon yw ariannu prosiectau cydweithredol a all ddarparu atebion arloesol mewn perthynas â'r agenda ddatgarboneiddio, wrth gynorthwyo adferiad diwydiant bwyd a diod Cymru sydd wedi cael ei effeithio'n andwyol gan y pandemig. Mae'r hysbysiad ar gael nawr ar [GwerthwchiGymru](#) a'r dyddiad cau ar gyfer ceisiadau yw 23 Tachwedd 2021.

Cronfa Cefnogi Cwmnïau Lleol: Nod cronfa 'Cefnogi Cwmnïau Lleol' Llywodraeth Cymru yw helpu cwmnïau Cymru i oresgyn materion a rhwystrau penodol maen nhw'n eu hwynebu wrth wneud busnes gyda'r sector cyhoeddus. Bydd y gronfa £1m, a drefnir o dan y rhaglen Economi Sylfaenol, yn cael ei lansio ym mis Hydref 2021 a bydd yn rhedeg tan fis Mawrth 2022. Nod y gronfa yw helpu cwmnïau lleol yn y tri sector economi sylfaenol sef Bwyd, Sgiliau Gwyrdd / Ôl-osod a Gofal Cymdeithasol. Am ragor o wybodaeth, e-bostiwch karen.coombs@gov.wales

Sgiliau Bwyd Cymru: Darperir [Sgiliau Bwyd Cymru](#) gan Lantra ac mae'n helpu busnesau i hyfforddi ac uwchsgilio eu gweithwyr. Gall y prosiect gefnogi busnesau gyda'r gost o gwblhau cysriau hyfforddi statudol, heb eu hachredu a phwrpasol mewn ystod eang o bynciau o reoli busnes, allforio, diogelwch bwyd, iechyd,

cynaliadwyedd a diogelwch i beirianneg a hyfforddiant sy'n ymwneud â pheiriannau. Y mis nesaf bydd Rhaglen Hyfforddi Cynaliadwyedd newydd ar gyfer y diwydiant Bwyd a Diod wedi'i hariannu'n llawn ar gael. Bydd y rhaglen yn rhoi gwybodaeth i unigolion ynghylch pam a sut mae angen i fusnesau ddod yn fwy cynaliadwy trwy dri phrif biler - **Pobl, y Blaned a Chynnyrch**. Bydd yn darparu sgiliau penodol i helpu busnesau i wneud penderfyniadau i ddod yn fwy cynaliadwy, rhannu arfer gorau a rhoi newidiadau ar waith i strategaethau busnes ac arferion gwaith o ddydd i ddydd. Am fwy o wybodaeth e-bostiwrch sarah.lewis@lantra.co.uk

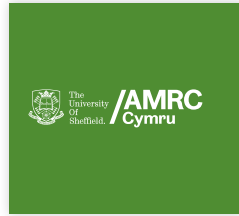
Prosiect HELIX: Mae [Prosiect HELIX](#) yn cyflwyno gweithgareddau trosglwyddo gwybodaeth ymarferol, gan gefnogi cwmnïau bwyd a diod Cymreig i ddatblygu ac ail-fformiwleiddio cynhyrchion arloesol o'r cysyniad, dylunio, datblygu a gweithgynhyrchu, at fasged siopa'r defnyddiwr. Cefnogir Prosiect HELIX trwy

Raglen Cymunedau Gwledig - Rhaglen Datblygu Gwledig Llywodraeth Cymru 2014-2020. Mae'r cymorth a ddarperir o dan Brosiect HELIX yn cynnwys: Datblygu Cynhyrchion Newydd; Gwybodaeth Dechnegol; Rhaglen Cychwyn Busnes Newydd; Gwerth Ychwanegol i gynhyrchion a'u cadwyni cyflenwi; Deddfwriaeth Bwyd; Diwygio Cynhyrchion; Datblygu Systemau; Rheolaethau Proses; Effeithlonrwydd Cynnyrch; Dylunio Safle; Pecynnu; Dilysu Systemau; busnesau sy'n gweithio tuag at Ardystiad 3ydd Parti; Hyfforddi Mentora a Sgiliau; Gwybodaeth am y Diwydiant; Datblygu Busnes Bwyd; Ymgysylltu â'r Cyhoedd; Fframwaith Arloesi a rhaglenni ategol eraill. I gael cyngor ar eich cymhwysedd i gael cyllid, cysylltwch â'ch canolfan fwyd yng Nghymru agosach ftc@gilm.ac.uk (Y Ganolfan Technoleg Bwyd, Gogledd Cymru; gen@foodcentrewales.org.uk (Canolfan Bwyd Cymru, Canolbarth Cymru); ZERO2FIVE@CardiffMet.ac.uk (Canolfan Diwydiant Bwyd, De Cymru).

Cywain: Rhaglen a arweinir gan fusnesau yw Cywain sy'n cefnogi datblygiad cynnar microfusnesau newydd a phresennol hyd at Fentrau Bach a Chanolig (BBaChau) yn niwydiant Bwyd a Diod Cymru, gan ganolbwyntio ar gynyddu cyfleoedd a photensial eu twf i'r eithaf. Mae Cywain yn gyfrifol am hwyluso busnesau i weithio gyda'i

gilydd yn y Clwstwr Bwydydd Da, y Clwstwr Bwyd Môr a'r Clwstwr Mèl ac mae'n gweithio gyda channoedd o fusnesau bwyd a diod yng Nghymru, gan ddarparu cefnogaeth mewn meysydd fel datblygu brand a marchnata, strategaeth fusnes, cynllunio busnes a rheoli cadwyni cyflenwi. **Her Cynaliadwyedd Cywain** - mae hon yn gyfres newydd o weminarau ar-lein wedi'u teilwra a fydd yn rhoi gwybodaeth ymarferol i fusnesau bwyd a diod uchelgeisiol i fanteisio ar y galw sylweddol a chynyddol yn y farchnad am gynhyrchion a brandiau cynaliadwy. Mae'r her, a fydd yn cael ei chynnig i fusnesau trwy gydol y flwyddyn, yn darparu mynediad at gyngor ac arweiniad ysbrydoledig gan arbenigwyr cynaliadwyedd, busnesau rhagorol a siaradwyr gwadd a bydd cyfranogwyr yn canolbwyntio ar ddulliau busnes sydd wedi'u profi i helpu i adeiladu eu cymwysterau cynaliadwyedd. Gan weithio'n agos gyda'r Clwstwr Busnes Cynaliadwyedd, bydd y rhai sy'n mynychu hefyd yn cael cyfle i ymuno â gweithdy i gyd-fynd â rhaglen y clwstwr. I gael mwy o wybodaeth a mynediad at gefnogaeth gan Cywain, cysylltwch â: cywain@menterabusnes.co.uk neu ewch i cywain.cymru.

Canolfan Ymchwil Gweithgynhyrchu Uwch Cymru (AMRC/Cymru):

Mae AMRC/Cymru, sydd wedi'i leoli yn Bretton (gogledd Cymru) yn un o aelodau Catapwlt Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel Llywodraeth y DU a'u pwrpas yw cefnogi busnesau i wella eu perfformiad trwy

drawsnewid y cynhyrchion maen nhw'n eu gwerthu, y ffordd maen nhw'n eu gwneud, a sgiliau eu gweithlu. Wrth wraidd y trawsnewid busnes hwn bydd cofleidio potensial technoleg heddiw a gweithio mewn partneriaeth i fynd i'r afael â heriau yfory trwy wytnwch busnes a chymorth cynaliadwyedd gweithgynhyrchu. Mae AMRC/Cymru wedi sefydlu tîm sy'n pontio ystod eang o arbenigedd, ac ar yr un pryd yn elwa o gymuned ehangach AMRC a Catapwlt ledled y DU.

- o Mae **AMRC/Cymru** yn cymryd rhan mewn nifer o brosiectau cynaliadwyedd arloesol yng Nghymru.
- o Mae **Polytag**, yn fusnes technoleg newydd uchelgeisiol i alluogi ac adeiladu llwyfannau economi gylchol ar gyfer pecynnu. Yn unol ag uchelgais Llywodraeth Cymru i fabwysiadu System Dychwelyd Ernes Digidol, mae'r prosiect peilot hwn yn dilysu proses labelu ar becyn i dagio ac olrhain ei daith becynnu.
- o Mae **EBS Automation** yn archwilio peiriannau pecynnu datblygedig ar gyfer pecynnu seliwlus a hefyd datblygu peiriannau a all gyflyru Polypropylen i ymddwyn fel PET ar gyfer deunyddiau pecynnu bwyd newydd.
- o Mae **Iceland yn gweithio gyda'r Ganolfan Bio-gyfansoddion** i ddatblygu deunydd pacio wedi'i fowldio o fwydion wedi'i seilio ar ffibr ar gyfer cynwysyddion bwyd.
- o Mae **Pecynnu Bwyd a Diod** yn faes strategol bwysig i AMRC/Cymru, ac ar y cyd â'u partneriaid FDF Cymru eu huchelgais yw adeiladu cydweithrediaid sy'n datrys heriau yn y diwydiant trwy gymhwyso technolegau uwch.
- o **AMRC Cymru** yn ymdrin â phob ymgysylltiad o safbwynt partneriaeth a chydweithio. Dyma'r allwedd i weithio mewn cytgord i nodi a datrys nifer o wahanol heriau effeithlonrwydd ynni a pheccynnu trwy fabwysiadu technolegau datblygedig a fydd yn darparu cefnogaeth ar draws pob piler cynaliadwyedd. Am fwy o wybodaeth e-bostiwrch Jason Murphy (Operations Director), jason.murphy@amrc.co.uk neu Pete Robertson (CEO FDF Cymru) pete.robertson@fdf.org.uk

Clwstwr Cynaliadwyedd: Rôl

y Clwstwr Cynaliadwyedd yw cefnogi a datblygu arferion busnes cynaliadwy ar draws diwydiant bwyd-amaeth Cymru. Caiff ei gyflenwi drwy ddefnyddio'r dull helics triphlyg llwyddiannus, gyda llywodraeth, diwydiant ac academia yn gweithio law yn llaw i fynd i'r afael â

phroblemau cyffredin y diwydiant. Y clwstwr yw'r hwb canolog, gan ddarparu deallusrwydd i fusnesau, bod yn llygaid a chlustiau'r diwydiant a datblygu rhwydweithiau ac arbenigedd y diwydiant i helpu Cymru arwain y ffordd ym maes cynaliadwyedd yn fyd-eang. Am fwy o wybodaeth ar sut y gall y Clwstwr Cynaliadwyedd eich helpu chi, cysylltwch â mark.grant@levercliff.co.uk

Os am wybodaeth bellach am unrhyw un o'r prosiectau neu fentrau y sonir amdanynt mae croeso i chi gysylltu â Llywodraeth Cymru ar FoodBIS@gov.wales